

PIONÝR

30

LET PO SVÉM

SLAVÍME VÝROČÍ

OBNOVENÍ SAMOSTATNÉ ČINNOSTI PIONÝRA

MOZAIKA
PIONÝRA

5

LEDEN

2020

VŠECHNO
NEJLEPŠÍ
DO ROKU
PLNÉHO
OSLAV!

30 LET
OD OBNOVENÍ
PIONÝRA

VÝROČÍ (6)

PIONÝRSKÁ
CESTA
KE SVOBODĚ

ROZHOVORY (8)

HRADECKÉ SETKÁVÁNÍ

Pionýři z královéhradeckého kraje se zjevně rádi setkávají, během podzimu se totiž společně potkali hned dvakrát. Nejprve se na konci září střetly v dovednostní soutěži táborové týmy, v listopadu se pak konalo tradiční krajské setkání spojené s turnajem ve vybíjené.

SETKÁNÍ TÁBOROVÝCH TÝMŮ

První ročník setkání táborových týmů z pionýrských skupin Královéhradeckého kraje se uskutečnil na TZ Bokouš. Celkem se zde sešlo na 50 pionýrských vedoucích ze 7 skupin, kteří spolu se svými týmy soutěžili v několika dovednostních disciplínách. Např. stavěli podsadový stan, museli si zapamatovat a následně naučit dalšího člena 30 různých básniček nebo třeba zdolat závodní okruh vedoucí vodou i bahnem, a to vše s traktorovou pneumatikou. O zábavu, setkávání a výměnu zkušeností nebylo přes den nouze. Pro zajímavost je dobré říci, že se setkání zúčastnil jako host nejstarší pionýr (možná i nejen) v kraji – dvaadvadesátiletý Břetislav Holas a jako nejmladší účastník – jeho pravnuček Bořivoj Říha. První ročník vyhráli na celé čáře pořádající Bokoušáci a o pořádatelství ročníku druhého se dopředu přihlásili Kamenečáci z PS Náchod. Tak uvidíme, co přinese ročník druhý a zda se tato akce zapíše do tradice našeho kraje stejně jako třeba vzdělávací akce Vaikis či setkání pionýrských oddílů KRASET.

Ivana Vejvodová

KRASET 2019

O druhém listopadovém víkendu se v ZŠ Josefov uskutečnila tradiční akce KRAJSKÉ SETKÁNÍ pionýrských oddílů Královéhradeckého kraje. Stejně jako každý rok bylo i letos hlavní náplní sportovní klání ve vybíjené a v ringu a zároveň také setkávání se s ostatními oddíly a výměna zkušeností. Oddíly z Trutnova, Svitav a Jaroměře dorazily v počtu 150 dětí a vedoucích a po celý víkend měly napilno. Kromě vybíjené a ringu si účastníci vyzkoušeli dodgeball – americkou verzi vybíjené, která se hraje s 5–6 míči. Dále se pak zájemci utkali v sobotním turnaji v ligrettu, což je rychlá karetní hra pro 2–12 hráčů. Vítězové v každé kategorii si odvezli originální ligretto domů. Kdo zrovna nesportoval nebo nehrál deskovky, mohl si vyzkoušet některé z přípravných rukodělek. Sobotní večer patřil jako vždy hudbě. Víkend utekl jako voda, setkání oddílů se podařilo, ti nejlepší si odvezli poháry, medaile a další odměny. Setkání je bez přestávky pořádáno již od roku 2000 a my doufáme, že v této tradici budeme ještě dlouho pokračovat.

Ivana Vejvodová

NA SHLEDANOU V NOVÉM ROCE

Je to tady, tohle vydání Mozaiky – i když ho dostanete ještě v roce 2019 – je už opravdu z velké části věnováno 30. výročí obnovení samostatní činnosti Pionýra. Ostatně to na titulní straně lze jen těžko přehlédnout. Totéž samozřejmě platí i o vnitřních stránkách, kde najdete informace o tom, co se na oslavy výročí v roce 2020 chystá, vzpomínky na obnovení Pionýra v roce 1990 nebo také zamyšlení nad tím, jak vůbec s výročími a historií obecně v Pionýru pracovat. A na stránkách pro vedoucí oddílů a klubů se mimo jiné dočtete o tom, že podobné výročí slaví i Liga Lesní moudrosti (i když celkem už jí je téměř sto let) a co na něj chystá. I v pracovních listech pro děti je patrné téma historie a „narození“.

Samozřejmě to ale není vše. I toto lehce výjimečné vydání přináší jako obvykle i další témata: například zprávy z jednoho finále a tří oblastních kol Pionýrského Sedmikvítku, informace k programu RESETu, pokračování seriálu o dodgeballu – tentokrát pravidla pro pokročilé, povídání o rituálech z pohledu psychologie a mnoho dalšího.

Tak listujte, čtěte a hlavně – vkroče do následujícího roku plného oslav tou správnou nohou. ☺

Jakub

EVIDENCE ČLENŮ 2020

Evidenci členů pro rok 2020 si můžete připravovat už teď během prosince – jen s odesláním je nutné počkat až po začátku příštího roku. Další podrobnosti najdete také v minulé Mozaice (strana 13).

Připomínáme také aktualizaci údajů. Využijte toho, že už budete s RISPem pracovat, zkontrolujte a případně aktualizujte či doplňte všechny údaje. Týká se to kontaktních informací, údajů o časech a místech schůzek oddílů a klubů, podrobností u nemovitostí apod.

KALENDÁRIUM | nabídkový plán akcí a soutěží

18. 1. 2020	RF Pionýrského Sedmikvítku – Melodie, České Budějovice, JČKOP
31. 1.–2. 2. 2020	Ledová Praha, Praha, Nadace Dětem 3. tisíciletí, Pionýr
1. 2. 2020	Koncert Děti dětem, Praha, Nadace Dětem 3. tisíciletí, Pionýr
29. 2. 2020 *	RF Pionýrského Sedmikvítku – Clona, Plzeň, PIKOP
29. 2. 2020 *	RF Pionýrského Sedmikvítku – Výtvarná činnost, Holešov, PS Dr. Mirko Očadlíka, SVČ TYMY
20. 3. 2020*	Soutěž technických dovedností, Holešov, PS Dr. Mirko Očadlíka
21. 3. 2020	RF Pionýrského Sedmikvítku – Divadlo, České Budějovice, JČKOP
21. 3. 2020	Zažehneme ohně (společné zapálení ohňů), celá ČR, PS/KOP/Pionýr
28. 3. 2020	27. ročník O Putovní pohár Zlaté Růže, Jindřichův Hradec, JČKOP
28. 3. 2020	RF Pionýrského Sedmikvítku – Výtvarná činnost – slavnostní vyhlášení výsledků, Holešov, PS Dr. Mirko Očadlíka, SVČ TYMY
15. 4. 2020*	RF Pionýrského Sedmikvítku – Literární část, Kroměříž, OZKOP
17.–19. 4. 2020	Kamínka, Trutnov, Pionýr
18. 4. 2020	Soutěž technických dovedností – slavnostní vyhlášení výsledků, Holešov, PS Dr. Mirko Očadlíka, SVČ TYMY
22.–24. 5. 2020	RF Pionýrského Sedmikvítku – Dětská Porta, Kroměříž, OZKOP
5.–7. 6. 2020	RESET – Republikové setkání pionýrských oddílů, Brno, JmKOP
9.–14. 8. 2020	Rukodělná LTŠ na Zelené Lhotě, pořadatel PIKOP
4.–6. 9. 2020	MOK – „Malá“ obsahová konference, Vysočina, Pionýr
28. 11. 2020	Společenské setkání, Praha, Pionýr

*Uzávěrka pro zasílání soutěžních prací

MOZAIKA PIONÝRA – vydává Pionýr, z. s. pro svou vnitřní potřebu. | Uzávěrka tohoto čísla: 1. 12. 2019 (1. den předchozího měsíce) | Kontakty: Pionýr, Senovážné nám. 977/24, Praha 1, PSČ 116 47, tel.: 234 621 299; 777 248 720; fax: 224 215 101; e-mail: mozaika@pionyr.cz. Aktuální informace o spolku Pionýr poskytujeme též na internetu: www.pionyr.cz. | Textové příspěvky přijímáme ve formátech souborů .doc nebo .rtf, foto v dostatečném rozlišení pro tisk (300 dpi – pro použití v tisku ve velikosti 1:1). | Odpovědný redaktor: Jakub Kořínek. Grafická úprava: Tereza Trojanová. | Tisk: BOFITISK Nymburk. | Distribuce: Postservis. | V evidenci periodického tisku evidováno pod číslem MK ČR E11046, ČÍSLO ISSN 1213-4686. | Vydáno díky finanční podpoře Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy. Zpravodaj je neprodejný.

MOZAIKA 5/2020

30. výročí obnovení Pionýra	1
Hradecké setkávání	2
Pionýrský Sedmikvítek – Tanec	4–5
30. výročí obnovení Pionýra	6
Pionýrská cesta ke svobodě	8
Děkujeme třicátníkům Izrael – 2. část výměny	10
Pionýrský Sedmikvítek – oblastní kola	11
Pionýrská metoda – Sounáležitost SPTO – tradičně netradiční	12
Pro vedoucí oddílů a klubů	
Pro děti	
Makáme na sobě	13
Novoroční předsevzetí	14
Projekt Zlepšovadlo	15
Dodgeball – pravidla pro pokročilé	16
RESET Malá obsahová konference	17
Nemovitosti	18
Kaleidoskop	20
Psychologie	22
Sami o sobě	23
Jak to tenkrát bylo?	24

NEBOJTE SE VÍTĚZIT! JDE TO...

Aneb finále Pionýrského Sedmikvítku v tancích

Zavřete oči a představte si: sportovní hala Střediska volného času Holešov, dynamická hudba, plné hlediště a stovky tanečníků, kteří za pár okamžiků předvedou ty nejlepší taneční výkony, na které poctivě trénovali. Někde mezi těmi všemi zkušenými tanečníky je i jedna ryze pionýrská skupinka, která už za pár hodin okusí pocit vítězství. Říkáte si, že to není možné, aby amatérská taneční skupina z Pionýra vyhrála? Zjevně je!

Již poosmé se v neděli 17. 11. 2019 ve Středisku volného času Holešov uskutečnilo Republikové finále Pionýrského Sedmikvítku v tancích, které pořádala Pionýrská skupina dr. Mirko Očadlíka Holešov ve spolupráci se SVČ TYMY Holešov. Během neděle se na tanečním parketu vystříдалo přes 400 tanečníků (skupiny, páry i jednotlivci). Postoupili z oblastních kol po celé republice, aby tu na finále předvedli taneční styly od společenských, mažorettek, disco dance, street dance, hip hop, scénických tanců až po orientální břišní tance.

Pětičlenná porota byla složena z odborníků na různé taneční styly. Celý průběh soutěže provázela skvělá atmosféra a také nádherné slunečné počasí. Proto některé taneční skupiny využily k nácviu venkovní prostory. Vítězové všech kategorií si zasloužili nejen potlesk publika, ale také medaile, poháry a krásné plyšáky. Celou soutěž opět provázela oblíbený maskot – Pes, který nechyběl při úvodním nástupu, povzbuzoval tanečníky a držel jim palce při vystoupeních a asistoval také při předávání medailí. Soutěžící přišli pozdravit a povzbudit také hosté – starosta

města Holešova Mgr. Rudolf Seifert a místopředsedkyně Pionýra Mgr. Darina Zdráhalová.

Velké poděkování a potlesk si zaslouží vedoucí a choreografové jednotlivých skupin, členové poroty (kteří mimo jiné nominovali také vystupující na koncert Děti dětem), organizátoři a dobrovolníci, kteří se na akci podíleli. Za podporu děkujeme také Ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy a městu Holešov.

NA SLOVÍČKO S ŠÉFKOU AKCE JARKOU VACLACHOVOU

Jaký máš z dnešní akce pocit?

Mám velkou radost, že se k nám sjíždí ze široka daleka taneční soubory, různé taneční skupiny. Je to vždycky takový velký taneční svátek.

Účastníků je tolik každý rok?

V letošním roce je okolo 400 účastníků, fyzicky, samozřejmě ti účastníci mnohdy tančí v několika choreografiích, takže na počet choreografií zhruba 550 až 600 tanečníků. Ten počet je plus minus stejný, mám pocit, že v tomto roce je o něco větší zájem. Mám z toho radost, protože tu za jeden den vidíme spoustu zajímavých

choreografií, různé taneční styly, v tom je to krásné, že tu není jeden styl, jako to často bývá. Jezdí sem děti na disco tance, moderní tance... V průběhu dne se střídá od hip-hopu, street dance, moderní, klasické, společenské, břišní tance, různé kategorie. Plus ty děcka se můžou vidět, rodiče vidí tu pestrost a to je hrozně fajn. Je to náročné i pro porotu, ale tím, jak jsou ty styly různé, tak je to velice zajímavé.

Vrací se účastníci třeba z minulých let, nebo spíš přicházejí i noví?

Určitě se mnozí vrací, ale máme vždycky i nové účastníky. Tady to samozřejmě

i závisí na tom, kdo zvítězí v oblastních kolech, která vysílají. Ale jsme vždycky rádi, když se vrací staří známí a zhodnotí, že to kolo bylo třeba ještě lepší.

FREAKS CREW UMÍ

Rádi bychom tu vyzdvihli pionýrský oddíl Freaks Crew z 6. pionýrské skupiny Kolín. A víte proč? Protože se jedná o amatérskou pionýrskou taneční skupinu, která se rozhodla to zkusit a získala už řadu úspěchů a ocenění a letos na republikovém finále vytančila zlatou medaili! Zeptali jsme se jejich trenérky – Evy Žďárové – jak to celé začalo a co mají dále v plánu.

Jak dlouho spolu tancujete?

Skupina jako taková vznikla v roce 2015 a holky, které jsou tady na soutěži, spolu tančí dva roky – já sama je dva roky trénuji.

Co tancujete za styl?

Street dance a kombinujeme s prvky hip hopu, dance hallu, vogue. Učíme se od začátku veškeré ty prvky, které postupně pilujeme.

Jaké jsou vaše plány do budoucna?

Určitě tancovat dál a hlavně pro radost, dále bychom jednou chtěli vyjet na soutěž do zahraničí.

JDĚTE DO TOHO!

Nejde jen o drahé kostýmy a profesionální trenéry, ale hlavně o to chtít tančit a mít odvahu to prostě zkusit. V oblastních kolech i na republikovém finále se nabízí i kategorie hobby, která je určená právě skupinám a oddílům, jež se nezabývají výhradně tancem a nepovažují se za profesionály. Nadšení, láska k tanci, píle a snaha leckdy předčí kdejaký profesionální tým. A co vy víte, jednou budete mít plány jako Freaks Crew – jet na soutěž do zahraničí.

Jarka Vaclachová, Anička Mindlová a Matěj Zíka

A POKUD VÁS ZAJÍMÁ, JAK TO BĚHEM CELÉHO FINÁLE VYPADALO, PODÍVEJTE SE NA VIDEO NA YOUTUBE KANÁLE PIONÝRA. ☺

PÁR NOVINEK Z ÚSTŘEDÍ

Pár – myšleno doslova – oficiálně představují dvě konkrétní posily na ústředí, které se během podzimu postupně zapracovávaly. Matěj Zíka posílil úsek komunikace – myšleno v širokém smyslu slova. Řeší především problémy technické (správu webu, podporu domén aj.), ale i záležitosti tvůrčí: foto a do budoucna © věříme, že i video. Informační technologie prosakují do (naší) každodenní práce stále více... A Matěj má za úkol odstraňovat vzniklé překážky. Radovan Mlejnek – kromě toho, že je kreativní a má zajímavé nápady v oblasti IT

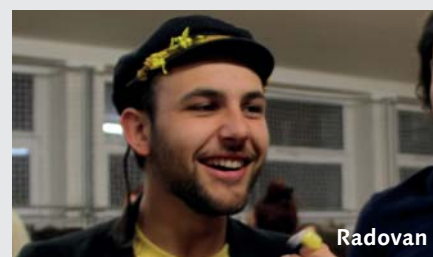
a grafiky – hledá a přináší další novinky k obsahu činnosti. Jde koneckonců o naši klíčovou oblast, neboť technologie mají být pouze prostředkem a nikoli cílem. Ráda, byť s částečným úvazkem, se díky svým důsledně a inspirativně pionýrským postojům rychle osvědčil i v tvůrčí činnosti, například v Mozaice Pionýra.

Nu a pro určité odlehčení je na místě i poznamenat, že se oba kolegové svým zapojením zasloužili i o genderově vyrovnanější složení celého týmu na ústředí.

Martin

Matěj

Radovan

30 LET OD OBNOVENÍ SAMOSTATNÉ ČINNOSTI

BUDEME MLUVIT O HISTORII?

Původně bylo v plánu se kolem výročí historii nevěnovat. Myslíš si, Martine, že se teď nemá mluvit o historii? Někteří říkají „pitvat se“.

Můj dojem je, že mluvit o historii se musí pořád. Staré přísloví říká, historie je učitelkou života. Záměr moc se tomu v Mozaice nevěnovat asi pramenil z toho, že jsme nenašli žádné nové informace, ale to ještě s sebou nenese naprosté odmítnutí jakékoli debaty nebo připomenutí historie.

Máš nějaký nový způsob, jak se má Pionýr na svoji historii dívat, jak o ní má mluvit? Protože pro někoho je problematická, nebo jí tak aspoň vykládá.

Pokud někdo vykládá historii Pionýra jako problematickou, je to jeho pohled. Vykreslovat minulost nebo historii jenom jako sérii úspěchů nebo jako sérii naopak neúspěchů, to bych řekl, že je klasický odezdikeydizmus, který je charakteristický pro českou kotlinu. Myslím si, že kdekoli v zahraničí je přístup k historii daleko pestřejší, daleko více se vnímá, co se podařilo i co se nepodařilo. Jak říká Jára Cimrman, holt jsme byli někdy pionýři slepých uliček a slepá ulička nebo chyba je to, co nás naopak může posilovat. Když tu chybu poznáme, pojmenujeme, určíme si ji, tak se jí příště můžeme vyvarovat. A když o tom nebudeme mluvit, tak tu chybu může opakovat, což je horší.

Myslíš, že by se Pionýr měl podívat do své historie a říct si, tohle bylo pochybení, tohle nebylo dobré, budeme to dělat jinak, už se k tomu nebudeme vracet a tohle bylo v pohodě, tohle bylo fajn, z toho vycházíme, na tom stavíme – a říci to nějak uceleně?

Já tě chytnu za větu „nebudeme se k tomu vracet“. Ne, musíme se k tomu vracet. Nikdy jsem se nebránil pojmenovávat

chyby, které v historii Pionýra byly za více než 70 let, měli jsme v Mozaice seriál, který poukazoval na chyby a omyly zejména v 50. letech, ale taky na úspěchy. Historie pionýrského hnutí rozhodně nebyla černá a bílá a my se musíme učit jí poznávat. Já osobně se domnívám, že nám to opravdu může dát sílu, to zní možná pateticky, ale může nám to dát sílu do budoucna, protože vědomí,

na historii dívat v souvislostech a méně emočně. No a každý rok, který k tomu přibývá, tento pohled může nabývat na síle. Takže opravdu je čas, aby se lidé přestali historie bát a říkat, že třeba pro vzdělávací materiály ji musí popisovat jenom hlava zkušená a pomazaná, vždyť to není pravda! Máme shrnutý základní výklad naší historie, jenom se ho často bojíme použít.

OPRAVDU JE ČAS, ABY SE LIDÉ PŘESTALI HISTORIE BÁT A ŘÍKAT, ŽE
TŘEBA PRO VZDĚLÁVACÍ MATERIÁLY JI MUSÍ POPISOVAT JENOM
HLAVA ZKUŠENÁ A POMAZANÁ...

že jsme 70 let pracovali pro děti a dělali jsme přitom chyby, je lepší myšlenka, než že se za svoji minulost stydíme.

Ty's říkal, dělali jsme chyby v 50. letech. Jak by se měl Pionýr podívat na to, že ty chyby, které v 50. letech dělal, si pak dokázal popsat, říct, že to byly chyby – a v 70. 80. letech se k některým zase vrátil?

Já si myslím, že to je právě síla pionýrského hnutí, že se dokázalo na svoji minulost podívat a z chyb se poučit. Že společenská situace, která tady v sedmdesátých letech byla, potom vedla k tomu, že ne všechny chyby byly napraveny, za to už nemůže Pionýrská organizace ani část jejích představitelů, ale klima, které ve společnosti bylo, protože jiní představitelé měli na tu záležitost jiný pohled.

Říká se, že je potřeba mít dostatečný odstup na to, aby se dala historie nějakým způsobem zhodnotit, mluvit o ní ve věskerém kontextu, bez emocí. Už máme ten odstup, abychom mohli mluvit i o 70. a 80. letech?

Když se v roce 1990 usneslo, že se má uspořádat hodnotící historická konference, tak to bylo opravdu čerstvé, ale i v té době existovali lidé, kteří byli schopni se

Společenská situace, která aktuálně je, nějakému objektivnímu hodnocení minulosti příliš nenahrává. Všechno se nahlíží v krajních mezích, všechno bylo špatné a teď je všechno dobré, ale je to opravdu tak?

Vlastně ani jedna strana není objektivní.

V tuhle chvíli se domnívám, že ani jedna strana není objektivní. Naprosto s tebou souhlasím. Protože zrovna tak jako dnes není všechno jenom dobré, tak ani v minulosti nebylo všechno jenom špatné. Oddíly, které přišly v roce 1990 z PO SSM do Pionýra, dělaly celá ta léta vynikající práci a dělají stále, tak přece nebudou na svoji minulost plivat jenom proto, že to bylo v nějakém historickém období. Nebudou říkat, že všechno bylo špatné. Řada těch vedoucích obětovala, tak jako dnes, svůj volný čas, dovolenou, invenci, nápady, vzdělávali se, tak, aby mohli s dětmi pracovat co nejlépe. Ano, v té době to s sebou neslo nějaký ideologický nános, to musíme říkat, ale to ještě neznamená, že se na celou naši práci, protože to byla i moje práce oddílového vedoucího, že se na ní budu dívat skrz prsty. Nebudu, protože se domnívám, že se nemám za co stydět, a takových vedoucích byly stovky a tisíce.

ptal se **Radovan**

CO SLAVÍME?

Slavíme třicet let od významné události v historii naší organizace. 20. ledna 1990 na Mimořádné celostátní konferenci pionýrských pracovníků bylo rozhodnuto obnovit samostatnost Pionýra. Obnovit samostatnost bylo možné, protože Pionýr již jednou ve své historii samostatnost vyhlásil, bylo to v roce 1968. Samostatnost v kontextu Pionýra znamená nezávislost na jakékoliv politické straně či nadřízené organizaci mládeže. Od tohoto zlomového okamžiku mohli být členy Pionýra dospělí i dospívající (ti dříve museli být

členy nadřízené mládežnické organizace), Pionýr se stal organizací s právní subjektivitou, a tudíž mohl nakládat s vlastními penězi a vlastnit majetek (to dříve mohly pouze skupiny a nadřízený svaz mládeže) a hlavně o svém osudu rozhodovat samostatně. Pionýrská organizace SSM se tedy částečně přetvořila v nový Pionýr a zbytek oddílů a skupin bylo umožněno založit si organizace vlastní. Tyto oddíly přešly, mimo jiné do Junáka, ATOMu, Duhy, Tábornické unie a dalších.

USPOŘÁDEJTE VLASTNÍ AKCE K VÝROČÍ!

Připojte se k oslavám výročí. Uspořádejte akci pro veřejnost, zapojte se do celorepublikových akcí a nezapomeňte promítnout výročí i do činnosti s oddílem. Přinášíme vám několik námětů, do čeho se pustit, co si zorganizovat.

PRO VEŘEJNOST

Nebojte se akcí pro veřejnost. Nechte se inspirovat číslem 30 a historickým ohlédnutím. Jak vypadala vaše klubovna před 30 lety, kde jste měli tábořiště, kam byly v tom roce výpravy, kdo vedl oddíly? To všechno můžete zařadit do výstavy nebo krátkého orientačního běhu po místech s vaším oddílem/skupinou spojenými. Zařaďte kvíz se zvědavými otázkami.

PRO ODDÍL ČI SKUPINU

Sedněte si s dětmi, vytáhněte kroniku a zalistujte v ní. Jeďte se podívat na místa, která jste navštívili před třiceti lety, kde jste tábořili. Vytáhněte staré fotky a zjistěte, jak se tato místa změnila. Pozvěte staršího vedoucího, který se před třiceti lety účastnil dění, a nechce si od něj vyprávět: jak věci složité, kolem změny PO na Pionýr, tak o každodenní činnosti a starých táborech. Co děláte stejně a co je pro vás dnes nepředstavitelné? Pokuste se podle starých vyprávění sepsat povídku

o vzniku vašeho oddílu nebo skupiny. Proč se jmenuje tak, jak se jmenuje? Jakou roli při vzniku tradic sehráli tehdejší vedoucí a děti? Zkuste si sednout se staršími dětmi a zamyslete se, jaký bude Pionýr za dalších třicet let? Kam se posune, co bude jiné? Budeme moci ještě chodit do přírody? Budeme se vůbec scházet fyzicky na schůzkách nebo jen přes videokonference? Nebojte se zvědavých otázek, buďte milí a objektivní, je třeba, aby děti poznaly historii, aby mohly pevně stát při cestě do budoucnosti.

CO S TÍM DÁL?

Pokud objevíte něco zajímavého, nahrajete rozhovor s pamětníkem, budete mít nějaké nové dokumenty, vzpomínky, předměty či vytvoříte povídku o vzniku vašeho oddílu, neváhejte se o ně podělit s ostatními. Nahrajte je do skupiny na Facebooku (Pionýr (official)), nebo je pošlete na e-mail mozaika@pionyr.cz.

PŘIDEJTE SE I K CELOREPUBLIKOVÝM AKCÍM!

Poznejte nové pionýry, zažijte společně dobrodružství a pomozte Pionýru v lepší cestě do příštích 30 let.

Radovan

POUŽÍVEJTE VÝROČNÍ LOGOTYP

Zapojte se do oslav nejen akcemi, ale i společným sdělením a vzhledem, jedine tak docílíme zvýšení povědomí o nás mezi lidmi. Za společným cílem vede společná cesta!

Doplňková verze výročního logotypu

Možná jste si na obálce všimli, že výroční logotyp má jinou podobu, než jaké byly popsány v grafickém manuálu na začátku školního roku. Vyhověli jsme velkému zájmu a přidali variantu vertikální (tedy v rozvržení na výšku). Tato varianta je doplňková a pouze pro specifická místa, která neumožňují využití plně základní verze.

PIONYR.CZ/30/GRAFIKA

20. 1. 2020

21. 3. 2020

5. – 7. 6. 2020

4. – 6. 9. 2020

28. 11. 2020

PIONÝRSKÁ CESTA KE SVOBODĚ

Už třicet let jdeme svojí vlastní cestou. Jak ale ta cesta vlastně začala a co se v roce 1990 odehrávalo v oddílech, na skupinách nebo na mimořádné konferenci v Brně? O čem se tenkrát debatovalo a jak na revoluční dobu vzpomínají Mikin, Jana a Pavel, kteří se tenkrát ocitli přímo ve víru dění?

MILAN MIKIN APPEL, 176. PTO VLČATA

Jak vzpomínáš na mimořádnou konferenci v Brně v lednu 1990?

Ona ta paměť je někdy zrádná a já nevím, jestli si ty věci pamatuji objektivně, něco jsou spíše dojmy. Nicméně co si pamatuji, tak ta konference byla docela revoluční, vím, že tam byli jihomoravští delegáti a že jsme měli velké bojové plány, jak je potřeba se hlavně trhnout od SSM, protože nám přišlo, že nám to strašně svazuje ruce a kazí image. My, co jsme tam byli z oddílů, tak jsme chtěli dát výrazně najevo, že chceme změnu. Ale úplně lehké to nebylo, diskuze samotná se hodně protáhla, a stále jsme se vraceli k tomu, aby ten proces byl demokratický. A pak mám takový zážitek, že nám o půlnoci zhasli v sále. Vyvozuji, že jsme nějak nedodrželi časy a že se provozatelé bránili, že by nás odtamtud jinak nedostali. Dneska bych se vůbec nedivil, že když člověk přetáhne, tak mu provozatel zhasne, ale my jsme to tehdy brali jako útok proti nám, a přišlo mi to úplně nepochopitelné, byli jsme zkrátka odkojení jinou dobou.

O čem se tehdy na konferenci nejvíce debatovalo?

V té době se řešil znak. Hodně lidí zastávalo názor, abychom si ten znak nechali, protože z heraldického hlediska je dobrý, jasný a mluvící, na druhou stranu byli lidé, kteří říkali, že dokud budeme mít stejný znak, tři plameny a knihu, tak se nikdy neodpoutáme od té minulosti a od toho sepjetí pionýr-svazák-komunista. Vedly se okolo toho bouřlivé debaty.

se celkem v Brně ujalo a podle mého soudu ten vztah Skauta a Pionýra a dalších organizací nebyl díky tomu v Brně nijak vyhraněný. Kdyby se to bralo z hlediska práva, tak by to asi bylo sporné, ale z hlediska perspektivy spolupráce bylo jednoznačné, že ten majetek nás bude jedinečně rozdělovat, když se o něj budeme rvát. A že si tím budeme kazit image pro všechny ty organizace.

Jaké jsi měl tehdy vize do budoucna?

Vize asi byla, že prostě budeme pokračovat v tom, co jsme dělali. Já si myslím, že jestli revoluce v roce 89 byla někomu užitečná, tak pionýrům. Protože my jsme mohli pokračovat v něčem rozjetém, neměli jsme generační přetržku oproti skautům, mnohé skautské oddíly začínaly od nuly a byla mezi nimi i jakási řevnivost. Navíc ti, co

souputníci ve Vlčatech, abychom mohli dál dělat to, co nás bavilo. A díky tomu, že v Brně těch oddílů po revoluci pokračovalo hodně, tak vzniklo i SPTO. To byla první věc, co by se dala nazvat vize.

Vize: Pojdme se sdružit na základě společných hodnot a možná i odborností. Dáme se dohromady a budeme si navzájem dělat akce.

Jak hodnotíš porevoluční vývoj?

Já mám pocit, že Brno bylo specifické v těch dějinách pionýrského porevolučního hnutí, protože nás tady v Pionýru přezívalo relativně hodně, takže se bylo o koho opřít. Kolegové jinde v republice se dají považovat za velké hrdiny, protože když je někdo někde sám, jedna pionýrská skupina, jeden vedoucí a jeho parta, tak to chce mnohem větší občanskou, člověčí sílu to ustát a nevyčítám nikomu, že to neustál a šel třeba jinam. Ale zároveň to s sebou neslo to, že my jsme necítili potřebu nějak kooperovat na té celostátní úrovni. Je pravda, že nějakého zástupce jsme vždycky měli, ale dlouhá léta se nejezdilo na společná setkání, protože jsme měli svoje. Což někdy vedlo k nevědomosti mezi Ústředím a Brnem. Hlavně nám ale revoluce pomohla najít cestu ve svobodě. My jsme se nemuseli stydět za práci, kterou jsme odvedli v 80. letech, a najednou se nám otevřely obzory, všechno šlo a nebyli jsme sešňorováni. To bylo v Brně specifické.

HLAVNĚ Z PIONÝRA ZMIZELY NÁPLAVY, KTERÉ TO DĚLALY Z IDEOVÝCH NEBO PROSPĚCHOVÝCH DŮVODŮ. V 90. LETECH BYLO POTŘEBA BÝT STATEČNÝ, ROZHODNĚ V PIONÝRU NIKDO NEMOHL BÝT Z PROSPĚCHOVÝCH DŮVODŮ.

Pak mám pocit, že se tam dost říkalo, že skautské jednotky, které přišly do Pionýra po normalizaci a chtějí se do Junáka vrátit, tak že mají odejít i s tím majetkem, přestože ho získaly po dobu Pionýra. Přišlo nám spravedlivé, aby s tím majetkem odešly, protože kdysi dávno do Pionýra taky přišly s nějakým majetkem z Junáka. A to

už nechtěli být spojování s Pionýrem, tak se trhli a založili si vlastní spolky, někteří odešli úplně. Ale hlavně z Pionýra zmizely náplavy, které to dělaly z ideových nebo prospěchových důvodů. V 90. letech bylo potřeba být statečný, rozhodně v Pionýru nikdo nemohl být z prospěchových důvodů. Spíš v něm zůstali lidé jako já a mí

JANA ČIHÁKOVÁ, 143. PS JANA NERUDY

Jak vzpomínáš na dobu, kdy se obnovoval Pionýr?

Rok 1989 byl pro mě rok opravdu velkých životních změn. Pracovala jsem tehdy jako tajemník Pionýrské organizace Socialistického svazu mládeže (PO SSM) na Staroměstském náměstí v Praze 1. V tomto roce jsem se také vdala, otěhotněla i přišla o práci. Svaz mládeže revoluci nepřežil. Naštěstí jsem u posledních dnů nebyla, moc by mě to mrzelo. Tu práci jsem měla opravdu ráda a dodnes si myslím, že úplně rozbít fungující předrevoluční systém práce s dětmi byla chyba. Stejně se to vlastně léta v bolestech budovalo celé znovu, od navazování vztahů přes zastřešení až k České radě dětí a mládeže. Na pozorování konce jsem naštěstí neměla moc času, protože dcera se narodila v březnu 1990 a v srpnu již byla na pionýrském táboře na tři týdny pod stanem v Lužických horách.

Z posledního sjezdu si ale pamatuji velmi živou debatu účastníků o jednotících prvcích – krojích, šátcích a podobně. Šátek byl debatně velmi tvrdý oříšek, stejně jako

znak. Na obojí jsme byli moc hrdí na to, abychom je bezbolestně opustili. Debata se točila i okolo toho, co bude s Pionýrem. Nekončí, jen si musí vybudovat svoji vlastní cestičku nezávislou na ostatních.

Vzpomeň si, jak u vás na skupině probíhalo obnovování? Byli jste všichni zajedno?

Ani u nás na skupině nikdo v pokračování nezaváhal. A to i přes to, že ze základní školy, na které jsme pracovali, se najednou stal krajský úřad, a tudíž zanikla i s naší klubovnou. Pod svá křídla nás nakonec prostorově vzal Dům dětí a mládeže, který se naštěstí do dnešních dnů také stále drží, a byty nadšených vedoucích. Abychom nepřišli o táborovou základnu, museli jsme si ji koupit. Peníze jsme tehdy neměli, tak si ji koupil skupinový vedoucí za vlastní a dodnes si ji od něj pronajímáme.

Měli jsme však i nějaké ztráty. Jedna skupinka se rozhodla pro vybudování dodnes fungujícího skautského oddílu a jedna parta, tehdy mladíků, se dala k organizaci DUHA, poté k TOMíkům a společnosti přátel Jaroslava Foglara...

Jaký byl následný vývoj a jak vidíš Pionýr dnes, po 30 letech?

Tři oddíly ale fungují už čtyřicet let, pravidelně se scházejí, jezdí na výpravy, pořádají Jarní sraz, soutěž v Ringu, občas nějaký pochod či cyklovýlet a nikdy nevynechaly letní třínedělní tábory.

Zatím se držíme, hledáme cesty a stále to jde ztuhla. Dobrovolnictví není u zaměstnavatelů příliš žádaná aktivita. U nás zase není příliš velká obliba ve vedení veškeré dokumentace, zejména té finanční. Stále je potřeba se něco učit a čas je velmi vzácný. Ale jsme zkrátka průkopníci. ☺

PAVEL KAVINA, 8. PS

Jak vzpomínáš na dobu, kdy se obnovoval Pionýr?

Byla to doba velmi hektická, celá společnost se rychle proměňovala a s ní i svět dětských organizací. Vznikaly nové dětské organizace, obnovovaly se staré. Pionýru vznikla konkurence, což bylo dobře, protože soutěžení je to, co posunuje věci kupředu. Nový Pionýr se velmi rychle a podle mne i bezbolestně očistil od všech formálních či nekvalitních oddílů a zbylo z něj jen jádro – party, kam děti opravdu bavilo chodit, ať už kvůli zajímavému programu nebo skvělé partě. A tento nový Pionýr nabídl těm, co zůstali, mimořádnou míru svobody a tolerance. Nikdo nám nenařizoval, co musíme a co nesmíme s dětmi podnikat, jednotlivé oddíly byly velmi autonomní a celá organizace velmi rozmanitá a barevná.

Vzpomeň si, jak u vás na skupině probíhalo obnovování?

Myslím, že to u nás probíhalo podobně jako na jiných skupinách. Některé oddíly se rozpadly nebo vyšuměly do ztracena a z těch dobrých zůstaly tři pod Pionýrem a jeden

odešel k České tábornické unii. Společně jsme sdíleli klubovnu, půjčovali si všechno tábornické vybavení, jezdili na společné akce a nadále se spolu kamarádili. Dodnes jsme všichni jedna parta a je to podle mne dáno tím, že nás vlastně všechny odchovali manželé Danuše a Evžen Pokorných, dobré duše celé skupiny, kteří činností s dětmi věnovali veškerý svůj volný čas.

Na základě čeho jste se rozhodli, že zůstanete v Pionýru?

Myslím, že v našem rozhodování hrály roli tři faktory. První byl, že z organizace jako mávnutím kouzelného proutku zmizeli všichni papalášci a profesionální funkcionáři, rozpadly se oddíly, kde to děti nebavilo, a nový Pionýr začali najednou vést úplně obyčejní oddíláci, kteří jezdili s dětmi do přírody, připravovali pro ně indiánské tábory a dobrodružné bojovky, stejní oddíláci, jako jsme byli my. Druhým faktorem byly naše sympatie k vizi Martina Bělohávků udělat z Pionýra moderní dětskou organizaci, kterou bude pojít společné úsilí vyplnit smysluplně volný čas dětí, ale nebude ji nikdo svazovat přísnými pravidly,

co je a co už není dovoleno. To, kde dneska Pionýr je, to, že se mezi spoustou dětských organizací neztratil, je Martinova velká zásluha. Třetí důvod byla velká míra svobody a volnosti, kterou Pionýr – poučen chybami z minula – oddílům a partám v 90. letech nabízel.

ptala se Tírís

DĚKUJEME TŘICÁTNÍKŮM!

Znáte to, nápady se objevují občas z ničeho nic a mnoho z nich zase stejně rychle opouští naši pozornost. Ale některé se ujmou. A tak když někdo poprvé přišel s myšlenkou využít na kalendářiky v roce 30. výročí obličeje pionýrů, kterým bude v roce 2020 také 30 let, byl to jen nápad a jeho osud byl v rukách lidí – jak těch, kteří ho měli uskutečnit, tak těch, kteří měli propůjčit svůj obličej. ☺

Když se podíváte na kalendářích v příloze téhle Mozaiky, tak budete mít jasno – klaplo to! A tak je v tuhle chvíli na místě především poděkovat všem našim třicátníkům, ze kterých se staly pro příští rok nové tváře Pionýra. Díky!

A jestli si chcete objednat kalendářiků více, stačí si otevřít pionýrský internetový jarmark E-moška a tam je snadno najdete – stejně jako aktuální novoročenky.

Tak ještě jednou díky a všechno nejlepší do nového roku, ať už je vám 30 nebo ne. ☺

UŽ Z HOR ZNÍ...

Je úterý ráno ...všichni účastníci druhé části výměny se pomalu probouzejí. A najednou... Začíná dobrodružství, na které nikdo asi jen tak nezapomene.

Jak si jistě pamatujete, v listopadovém vydání Mozaiky jste se mohli dočíst o první část výměny mezi Izraelem a Českou republikou, kterou zprostředkovává Česká rada dětí a mládeže společně s Radou hnutí mládeže v Izraeli.

V listopadu se tedy skupina zástupců organizací pro děti a mládež vydala na týden do Izraele. Během týdenního pobytu jsme shlédli snad všechny pamětihodnosti Izraele, které šly – Masada, Jeruzalém, Hayfa, Chrám božího hrobu, vykoupli jsme se v Mrtvém moři a navštívili izraelské organizace.

VĚDĚLI JSTE, ŽE:

- Po ukončení středoškolského vzdělání musí jak izraelské ženy, tak muži na povinnou vojnu? Zní to děsivě, ne? Ale představte si, že jedna z pozic, na které absolvujete vojnu, je učení dětí ve škole nebo ekologická práce – to ale neznamená, že se nenaučíte střílet. Vy se dokonce musíte naučit střílet. Ovšem může z vás být po dobu vojny i sniper, tou třeba byla organizátorka izraelské části.
- V Izraeli je dobrovolnictví velkým tématem. Osobně si myslím, že je to tím, že „děti“ si po ukončení střední školy mohou odložit o rok nástup na vojnu právě tím, že budou rok dobrovolničit.
- V Izraeli existují mládežnická hnutí, kde skupina 8–15 lidí od 15 let, například až do dospělosti, žije v jednom domě, sdílí finance, jídlo, prostor atd. Dokážete si to představit?

A najednou ... se rozezní sirény. A teď si představte nás Čechy, kteří známe sirény jen z první středy v měsíci. No co vám budu... rozběhli jsme se a běželi jsme do krytu... sirény dozněly a my vyšli ven, dali si ranní kávu na střeše a najednou slyšíme dvě tupé rány – to zrovna narazily rakety na ocelový plášť Tel Avivu. Pro obyvatele Izraele normální běžná věc... ale pro nás Čechy zážitek na celý život.

Anička Mindlová

OBLASTNÍ KOLA PIONÝRSKÉHO SEDMIKVÍTKU

Pionýrský Sedmikvítek, to nejsou jen velká republiková finále (jako Tance na stranách 4 a 5), ale také řada oblastních kol, která často spojují více soutěžních oblastí. Některé z těchto akcí mají pod křídly stejného pořadatele (většinou jde o pionýrské skupiny) už opravdu letitou tradici. Na této stránce přinášíme zprávy hned ze tří.

KOPŘIVNICKÁ VŠEHOCHUŤ

V Kopřivnici se soutěžilo v odvětvích Melodie, Divadlo, Tanec a Dětská Porta.

Letošní 21. ročník organizovala 16. listopadu opět Pionýrská skupina Kopřivnice.

Ze všech oblastí byla nejpočetněji zastoupená divadelní vystoupení, což jsme ještě v Kopřivnici nezažili. (Celkově bylo 18 vystoupení od jednotlivců a kolektivů.)

Děkujeme porotě za zvládnutí náročné úlohy vyhodnotit krásná vystoupení, zvukaři za ozvučení celé soutěže, moderátorovi a také všem, kdo pomáhali při organizaci celé akce.

Božena Klimecká

VÝTVARKY A CLONA V BEROUNĚ

V berounském Domu dětí a mládeže se podruhé konalo 29. 11. – 1. 12. Oblastní kolo Pionýrského Sedmikvítku. Druhý ročník přinesl oproti tomu minulému několik změn. Do Berouna dorazilo více lektorů tvořivých dílen a přijelo také o polovinu více dětí s vedoucími. Opět k nám zavítaly PS Veteráni Kladno, 6. PS Kolín, PS Beroun – Závodí a nově děti z PS Jince. Přidaly se k nám také děti z DDM Beroun, celkem přes 70 účastníků. V neděli krátce po poledni proběhlo vyhodnocení soutěží Clona a Výtvarná činnost. Vše se podařilo a děti si odvezly spoustu hezkých výrobků a také zážitků. Sláva vítězům i zúčastněným a zase za rok na viděnou!

Lenka Žalmanová

OSMNÁCTILETÝ SEDMIKVÍTEK V OKŘÍŠKÁCH

O první adventní neděli pionýři z Okříšek připravili pro všechny mladé talenty již tradiční soutěž Pionýrský Sedmikvítek.

Krajské kolo soutěže v oblastech Melodie, Dětská Porta, Moderní tanec a Výtvarná činnost, přineslo mnoho krásných vystoupení a inspirativních děl a fotografií. Mezi soutěžícími nebyli pouze mladí umělci z Okříšek a okolí, ale i z okolí Jihlavy, Počátek, Mohelna či Předína. Soutěžní víkend zahájily čtyři desítky zpěváků a hudebníků, doprovodilo je přibližně na sto padesát výtvarníků a fotografů. Navázali na ně mladí ostřílení tanečníci i začátečníci. Pro velkou radost pořadatelů dorazili i tanečníci z řad našeho spolku, pionýři z PS Jevišovice.

V jednotlivých soutěžních dnech byla účast i konkurence vysoká. Domácí účastníci si však našli místa na vítězných příčkách jak v páteční pěvecké soutěži, tak i na sobotní taneční soutěži. Nezaostávali ani mladí výtvarníci a fotografové. Podpořit mladé talenty svým potleskem přišlo přes 350 diváků. Odměnou jim byla krásná vystoupení, ale také tradiční doprovodný program v podobě ohňostroje, dětské diskotéky a filmového představení.

Toto vše by se nepodařilo uskutečnit bez finanční pomoci sponzorů, spolupráce s učiteli ze základních a uměleckých škol a vedoucími dětí pro volnočasové aktivity. Tímto všem patří velký dík. Stejně jako přátelům a organizátorům z řad Pionýrské skupiny Kamarádi cest Okříšky.

Michal Nejedlý

SOUNÁLEŽITOST

CO DĚLÁME?

SDÍLENÍM HODNOT V PODOBĚ IDEÁLŮ PIONÝRA A UŽÍVÁNÍM JEDNOTLIVÝCH PRVKŮ ROZVÍJÍME HRDOST A POSPOLITOST

Jakkoli je Pionýr rozmanitý, jeho podstata je stejná v oddílech všestranných, přírodovědných, technických, branných, kulturních... Základní hodnoty, vtělené do sedmi Ideálů Pionýra, jsou shodné, i když k jejich předávání dětem a naplňování směřujeme rozmanitými činnostmi. Ideály a jednotlivé prvky tvoří pojítka mezi pionýry bez ohledu na věk, zaměření či místo působení.

UVĚDOMĚNÍ PŘESAHU PŘES VLASTNÍ OBZORY POSILUJEME POMOCÍ VÝMĚN ZKUŠENOSTÍ A NÁZORŮ MEZI ČLENY I ŠÍŘEJÍ

Největší akcí založenou na výměně zkušeností jsou Kamínka, kde může každý být účastníkem i lektorem. Ke kultivované výměně názorů můžeme vést různými aktivitami už děti (doporučujeme knížku Zpětná vazba a proč s ní v oddílech pracujeme – ke stažení na webu Pionýra), pro starší jistě poslouží různé méně formální akce (třeba RESET) i jednání krajské rady či chystaná „Malá“ konference o činnosti. A když si chceme rozšířit obzory, je zde příležitost zapojit se do CVVZ, akcí v rámci České rady dětí a mládeže či mezinárodních vazeb Pionýra.

KVALITNÍ PŘÍPRAVA A METODICKÁ PODPORA VEDOUČÍCH VYTVÁŘÍ ZÁKLADY PRO ŽIVOT ORGANIZACE

Nejde jen o nezbytné kurzy připravované pionýrskými vzdělávacími centry. Metodickou oporu Pionýr poskytuje vydáváním podpůrných materiálů, jimiž jsou např. výchovné programy Výpravy za poznáním, ze kterých mohou všichni čerpat při tvorbě náplně oddílů. Jejich součástí jsou i související semináře, publikace (jako Příklady dobré praxe) a akce zaměřené na praktické ukázky a výměny zkušeností.

PIONÝRSKÁ METODA

Ve Směrnici o hlavní činnosti (čl. II.5.1.) je pod stejným titulkem napsáno následující: Pionýr cílevědomě užívá soustavu vzájemně se ovlivňujících a provázaných složek tvořících „pionýrskou metodu“, vymezenou v Programu Pionýra („Kdo jsme“). Jde o ucelený způsob práce, jehož uplatnění zajistí dosažení výchovných cílů (příkladem provedení jsou výchovné programy) a současně odlišuje pionýrskou činnost od náplně jiných institucí působících v oblasti neformální výchovy.

HRY A PRAKTICKÉ ČINNOSTI

ROSTEME S PŘEKÁŽKAMI

SPOLUPRÁCE A ŠKOLA VZTAHŮ

ZÁŽITKY A DOBRODRUŽSTVÍ

POD MODROU OBLOHOU

OTEVŘENOST

AKTIVNÍ OBČANSTVÍ

TRADIČNĚ NETRADIČNÍ

Puťák na Korsice, Zimní hry v létě, přechod na sněžnicích nebo Ledové Pardubice. To je výčet jen několika málo akcí, které se jednou či vícekrát objevily v plánu akcí některého z PTO oddílů a které sklízí velký úspěch. Za jejich realizací stojí nadšení vedoucích, pro které nic není nemožné. Bezesporu každý oddíl má své akce, na které je patřičně hrdý. V Zéésce (Zeměpisná společnost „Po cestách vlasti“ Brno, pozn. red.) například každou zimu jezdí tábořit: „Spíme v tee-pee, vaříme v bachoru a celkově se věnujeme indiánským aktivitám. Je to akce, kterou se snažíme posouvat naše hranice a dělat něco netradičního.“

V duchu hesla, že zážitky nemusí být pozitivní, hlavně když jsou hluboké, popisuje vedoucí Martin Vašek. Oddíl Brabrouků z Modřic zase každoročně v zimě pořádá Ledové město. „Dříve jsme jezdili samozřejmě na Ledovku do Prahy, ale po několika letech jsme naznali, že již Prahu docela známe, a tak jsme začali objíždět další města jako Ostravu, Pardubice nebo Olomouc. Vždy jsme se snažili navštívit a zažít to, co je pro město typické nebo zajímavé,” přibližuje vedoucí Kečup.

Velkou pozornost oddíly věnují také vlastním akcím pro starší a instruktory. I když jsou pokaždé jiné, jde v nich většinou o to: sáhnout si na dno, rozvíjet týmovou spolupráci a stmelit kolektiv. Výjimkou tak nejsou ani akce, kdy budoucí instruktoři tráví 24 hodin na stromě nebo noc v jeskyni.

V neposlední řadě se v mnoha oddílech velké oblibě těší také akce pro rodiče. Pořádají se vánoční setkání nad svařákem nebo víkendové sjíždění řeky. V 10. PTO

Severka dokonce založili tzv. FanClub, jehož členové jsou bývalí vedoucí, rodiče a přátelé oddílu. „Spolu jezdí i do zahraničí, například na ferraty nebo canyoning,” upřesňuje Anka. U Brabrouků zase loni vymysleli květnovou akci pro veřejnost s tematikou zimních her. „Za krásného jarního odpoledne jsme se mohli koulovat, jezdit na lyžích, hrát hokej, či sjíždět kopec na saních a snowboardu,” přibližuje Kečup. Zkrátka inovací se u nás meze nekladou a někdy snad jako kdyby platilo: Čím šílenější nápad, tím lepší. To už jsme ale zkrátka my. ☺

Tírís

ZAVAZUJE NÁS KONÁNÍ I NEKONÁNÍ (kéž by jen dobrá vůle)

Každý máme práva, ale i povinnosti. Ty druhé mohou být smluvní – podle smlouvy nájemní platit nájemné. Může nás ovšem zavázat i pouhý podpis – na líci směnky, pokud není připsáno něco jiného, znamená ručení za výstavce. A co povinnosti zákonné: při podání žaloby zaplatit soudní poplatek, podávat daňová přiznání a čipovat pejsky. Zatím zmiňuji povinnosti něco konat. Máme ovšem i povinnosti nekonat (a ty mohou být jak ze smlouvy, tak ze zákona): neházet odpadky na sousedův pozemek či nekrást. Logicky si zaděláme na problém, pokud povinnost porušíme: nekonáme, ač bychom měli (při dopravní nehodě neposkytneme pomoc tomu, kdo je v ohrožení života) nebo konáme, ač bychom neměli (zkuste před domem hrát na buben ve tři ráno). Každý náš čin a doslova každý krok (nebo úkrok) může a často zakládá povinnost. Právníci a filosofové zjistili, že povinnost může být jen čtverého druhu: dát (např. zaplatit nebo vrátit knihu), vykonat (opravu stavby), zdržet se (svádění okapové vody na sousedův pozemek) a strpět něco (např. průjezd přes váš pozemek). Abychom nekonfliktně přežili, musíme tedy své povinnosti plnit bez ohledu na to, jak vznikly: občas něco dát (třebas neradi), cosi vykonat (i s nechutí), jiné nekonat (s přemáháním) a něco úplně jiného strpět (někdy protřpět). A když už jsou ty Vánoce, tak si dávejme dárky (s radostí), popřejme si navzájem (upřímně), nepronášeje rádobu vtípné poznámky (sebezapřením) a zdržme se (přejídání a někdy i projevů zklamání). Od toho Vánoce přeče jsou.

Michal

JAK MĚNIT SVĚT K LEPŠÍMU?

„Chodíme ven, máme zahrádku, zaplňujeme seznam 50 činností, takže už jsme enviro?“ Ptá se možná nejedna/nejeden z vás. Ne tak docela. Jsou to výborné první (a jednoduché) kroky, chceme-li se ale bavit o environmentální výchově, potřebujeme se posunout ještě o krůček dál – vzdělávat naše svěřence o environmentálních problémech a probouzet v nich tzv. akční strategie, tedy takové dovednosti, které v dané situaci povedou k environmentálně nejpriznivějším důsledkům. Ale jak toho docílit? Myslím si, že tím nejvhodnějším je zaměřit se na to, co děti samy mohou ve svém životě ovlivnit. Tedy nestrážit je vymíráním druhů, tajícími ledovci a klimatickou změnou (tohle je dost důležité téma, o tom ale zase jindy), ale dávat jim možnosti, jak samy mohou svým chováním, stravováním a nakupováním přispět k pozitivní změně. Příkladem dobré praxe je zde například práce s ekologickou stopou (viz vložený list), tedy kolik jedinec (město, stát) potřebuje produktivní země k naplnění svých potřeb. Následovat by měla diskuze o tom, co takový ukazatel znamená a co s tím můžeme udělat my. Začít můžeme například u zodpovědného stravování a s pomocí edukačních příběhů z menuprozmenu.cz si odpovědět na otázky: Jak svojí volbou ovlivňujeme životy zvířat nebo farmářů na druhém konci světa? Co znamená lokální, bio, fairtrade, a jak se nestát obětí tzv. greenwashingu? Ano, téma je to velmi komplexní, ale někdy není potřeba jít úplně do hloubky, stačí děti přimět k přemýšlení, a možná si pak samy budou chtít dohledat některé informace. Není ale nutné se i obtížnějších témat bát, ať totiž chceme nebo ne, dotýkají se našeho života a jsme to právě my, kdo může měnit věci k lepšímu. A víc, než kde jinde, zde platí – zdůrazňujeme kritické myšlení! Praktické informace a materiály pro přípravu aktivit: glopolis.org/997721/menu-pro-zmenu

Tirís

PAMĚŤ • POMOC • POZNÁNÍ • PRAVDA • PŘÁTELSTVÍ • PŘEKONÁNÍ • PŘÍRODA

POMOC ANEB KOMPETENCE A IDEÁLY PIONÝRA

Náš seriál(ek) má mj. přinést i POMOC zamýšlet se nad tím, CO a PROČ s dětmi děláme. Dnes znovu na téma jak provázat Ideál Pionýra POMOC s rozvojem kompetencí dětí. – Jak jsem posledně slíbil: ovšem nyní z jiného úhlu.

POMOC – JINÝ POHLED

Každý už zažil situaci, kdy ho trápil nějaký problém, cítil se osamocený a potřeboval radu a POMOC. A to třeba ve svém bezprostředním okolí, ale i daleko – v jiných zemích. Může se proto snažit přispět i drobnou pomocí. Nemusíme vždy chápat všechny příčiny, vazby a důsledky dění kolem nás, ale můžeme přijmout za svoji myšlenku, že i malá pomoc – dobrý skutek – má význam a lze ho přizpůsobit věku i rozvíjet:

- Dokážu vyslechnout kamaráda či kamarádku, když je v nesnázích, a pomoci.
- Projevím účast kamarádovi/kamarádce, které/mu se v týmové hře něco nevede. Snažím se najít příčiny a podpořím ho/ji ve snaze je odstranit.
- Má-li někdo problémy, neposmívám se, ale pomohu.
- Doma i v klubovně pomáhám s (domácími, úklidovými) pracemi.
- Společně se zamyslíme nad změnami ve světě i u nás – porovnáme postavení dětí ve společnosti nyní a před sto lety, u nás i jinde ve světě. Rozdíly zkusíme znázornit – scénkou, kresbou...
- Vyrobuji sám/sama nebo s kamarády dárek či přání duchodcům, potřebným či jiným dětem.
- S oddílem se zúčastním nějaké obecně respektované akce na podporu jiných.

Jakýkoli náš čin se někde projeví – což máme na paměti a chováme se podle toho. Je to doklad, že se snažíme chápat svět, vazby v něm a průběžně, s ohledem na svůj věk a zkušenosti, hledáme své místo.

Martin

p.s. Leckomu se tenhle výklad k ideálu POMOC může jevit s přesahem do ideálu PŘÁTELSTVÍ, což jenom podtrhu. Opakovaně jsem říkal, že naše ideály mají velkou provázanost... – a tohle je jeden z mnoha příkladů.

POVINNOSTI KONAT-NEKONAT

ZDRŽET SE, ODEVZDAT, PODAT, VRÁTIT, ZOHLEDNIT, ZAKÁZAT, STRPĚT, PŘIHLÁSIT, ODEBRAT, ULOŽIT, ZAPLATIT.....

ilustrace J. Dostál

NOVOROČNÍ PŘEDSEVZETÍ: NEBOJME SE POCHVÁLIT!

Kdo se porozhlédne po pionýrském webu, sociálních sítích pionýrských skupin a oddílů, nebo třeba i tady v Mozaice, uvidí jednu věc úplně jasně: Pionýři umí přichystat parádní akce, program schůzek, táborové hry, vzdělávací programy pro vedoucí, jdou nám sporty, tvoření, vyznáme se v přírodě (atd., atd.). Ale jedna věc nám trochu kulhá – umění pořádně se pochválit...

A tak vám všem navrhujeme novoroční předsevzetí: Nebojme se pochválit! A i když všichni víme, že s předsevzetími to bývá všelijak a jejich úspěšnost nebývá oslnivá, tak tohle jedno bychom fakt měli dodržet. Ostatně se jen velmi těžko hledá důvod, proč to neudělat. Protože jsme, při vši skromnosti, zkrátka fakt kabrháči! ☺

Nabízíme tři příklady, že to jde.

SOUTĚŽ O NEJLEPŠÍ NOVOROČENKU

V Pionýrské skupině Chropyně jsou důležitou součástí programu rukodělné a výtvarné aktivity. A tak není velké překvapení, že s blížícím se koncem roku přišlo na řadu vytváření novoročenek. Překvapení není dokonce ani to, že se fakt povedly. Co už není úplně běžné, je skutečnost, že se pionýři z Chropyně nebáli svým dílem pochlubit a přihlásili ho do soutěže o nejhezčí novoročenku v rámci celého města. Jak dopadli? To jsme se do uzávěrky nedozvěděli, ale výsledek přece není to jediné. Důležité je, že mezi vystavenými péřkami nechybí jméno Pionýr.

VÝROČNÍ ZPRÁVA PIONÝRA V CZECH TOP 100

Společnost Czech Top 100 už od devadesátých let vydává řadu ročních žebříčků – mezi nimi tradičně nechybí přehled nejlepších výročních zpráv. Najdete tu samozřejmě zvučná jména velkých firem či renomovaných nadací. V posledních letech se do této soutěže hlásí i Pionýr a i letos tu se svojí výroční zprávou za rok 2018 uspěl, protože je na 25. místě. A to je s ohledem na konkurenci úspěch zcela bez debat.

CENA PŘÍSTAV S PIONÝRSKOU STOPOU

Ve čtvrtek 28. 11. 2019 předávala Česká rada dětí a mládeže ceny Přístav (cenění pro zástupce veřejné správy a samosprávy a podnikatele působící na místní a krajské úrovni za podporu mimoškolní práce s dětmi a mládeží) a pionýrskou stopu zde nešlo přehlédnout.

Pionýrská skupina Údolí slunce, Hamry nad Sázavou navrhla na toto ocenění Huberta Křesťana – místostarostu (a dříve dlouholetého starostu) obce Hamry nad Sázavou, který zde trvale podporuje práci s dětmi.

A mezi oceněnými byla i jedna pionýrka – Markéta Fraitová – dlouholetá členka (PS Jince a PS Záře), která práci s dětmi podporuje i ve svém podnikání, současně ovšem i jako dobrovolnice ve spolku nepřehlédnutelně působí.

Děkujeme a blahopřejeme!

KDO PLATÍ ZLEPŠOVADLO?

OPERAČNÍ PROGRAM VÝZKUM, VÝVOJ A VZDĚLÁVÁNÍ

O tom, že v říjnu odstartoval projekt Zlepšovadlo, jste se dočetli v minulých vydáních Mozaiky. Dozvěděli jste se i to, že má především dva cíle – podpořit pionýrské skupiny skrze rozvoj jejich pracovníků a také zajistit, aby pionýrská činnost byla financována z více zdrojů. Z informací vysvítalo, že projekt je podpořen z evropského Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání. Proto je na místě říci si něco oficiálního i o samotném programu, z něhož budeme příští tři roky užívat prostředky na rozvoj činnosti Pionýra.

Co je Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání?

Jeden z tematických programů, ze kterých je možné čerpat finanční prostředky ze strukturálních a investičních fondů Evropské unie. Jeho hlavním cílem je rozvoj lidských zdrojů.

Oblasti OP VVV

Zvýšení kvality vzdělávání • Zajištění podmínek pro kvalitní výzkum • Propojení vzdělávání a výzkumu s trhem práce • Posílení principu rovného přístupu ke vzdělávání • Snížení rizika neúspěchu mladých lidí ve vzdělání • Zlepšení kvality a efektivit vzdělávání a odborné přípravy • Spravedlivost, sociální soudržnost a aktivní občanství, zlepšování kreativity a inovativnosti a rozvoj podnikatelských schopností

OP VVV má tři tzv. prioritní osy. Naše aktivity spadají do třetí z nich pojmenované „Rovný přístup ke kvalitnímu předškolnímu, primárnímu a sekundárnímu vzdělávání“. Co si za tímto formálním názvem představit?

Podporu společného vzdělávání nebo zkvalitnění vzdělávání pro děti a žáky ohrožené školním neúspěchem, stejně tak sem patří rozvíjení čtenářské a matematické dovednosti, také manuální zručnosti dětí a žáků, přírodovědné gramotnosti

a sociální dovednosti. Pominout nelze ani šíření příkladů dobré praxe nebo propojení zájmového a neformálního vzdělávání se vzděláváním formálním a podpora rozvoje hodnocení pokroku každého dítěte a žáka.

Jaký je cíl konkrétní výzvy, v níž Pionýr se svým projektem uspěl?

Podpořit rozvoj lidí, kteří se věnují práci s mládeží prostřednictvím neformálního vzdělávání. Jde o rozšíření znalostí a zvyšování kompetencí v oblasti nových metod a forem práce přímo vedoucích oddílů a jejich spolupracovníků. Prakticky jde o tyto aktivity:

- Vzdělávání pracovníků v neformálním vzdělávání
- Sdílení zkušeností pracovníků v neformálním vzdělávání
- Tandemové neformální vzdělávání
- Zavádění nových metod v neformálním vzdělávání
- Klub v neformálním vzdělávání
- Projektový den v klubovně
- Projektový den mimo klubovnu

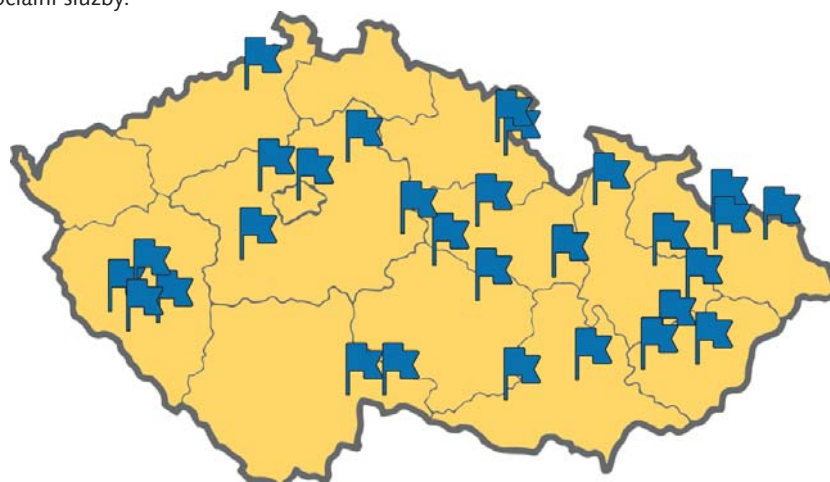
Vyloučené aktivity, tj. činnosti, které nebudou podporovány:

- sportovní aktivity;
- sociální služby.

Kdo vybíral zapojené pionýrské skupiny?

PS nevybíral nikdo – o zapojení rozhodovala jejich iniciativa a vlastní rozhodnutí na základě informací, které byly poskytovány všem. Nejde tedy o klub „vyvolených“, ale iniciativních a svým způsobem i odvážných, neboť zajímavá finanční podpora s sebou nese i řadu povinností. Přehled zapojených je dobře patrný na této mapě.

DALŠÍ PODROBNOSTI BUDOU PREZENTOVÁNY I ZDE, NA STRÁNKÁCH MOZAIKY.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

PRAVIDLA DODGEBALLU PRO POKROČILÉ

I. ČÁST

Každá hra – i ta nejjednodušší – má svá pravidla. O těch základních pro dodgeball jste si už v Mozaice mohli přečíst. Tentokrát si povíme trochu víc o zdržování hry, přiblížíme si roli podavačů a také zabrousíme na tresty.

ZDRŽOVÁNÍ HRY

Jakmile má tým na své straně alespoň tři míče, které jsou v dosahu hráčů nebo podavačů, začíná rozhodčí sám pro sebe počítat pět vteřin. Pokud během nich nedojde k odehrání tolika míčů, aby týmu zůstaly 0–2 míče, rozhodčí zahlásí: „Play n balls!“, kde „n“ je počet míčů, který tým musí do pěti vteřin odehrát, a tento počet ukáže na prstech. Rozhodčí pak začne viditelně počítat na prstech nad hlavou zvednuté ruky pět vteřin. Počet míčů k odehrání závisí na tom, kolik má tým aktuálně míčů v držení a kolik hráčů mu zbývá v poli. Pokud má tým větší počet hráčů než míčů nebo stejný počet hráčů jako míčů, musí jich odehrát tolik, aby mu zbyl právě jeden míč. Pokud má tým menší počet hráčů než míčů, počet míčů k odehrání se určuje tak, aby každý hráč musel hodit jeden míč. Tzn. pokud má tým pět míčů a dva hráče, musí odehrát do pěti vteřin dva míče. Požadovaný počet míčů ale může klidně hodit jeden hráč. Pokud hráči do těchto pěti vteřin neodehrají požadovaný počet míčů, pak je vyloučeno tolik hráčů, kolik míčů nebylo odehraných.

Pokud měl tedy tým odehrát čtyři míče a hodil dva, pak jsou vyřazeni dva hráči z těch, kteří drží nebo by mohli držet míč.

PODAVAČI

Podavači mají rozlišovací dresy, běhají pouze kolem své poloviny hřiště, nesmějí vstoupit do hřiště, za středovou čáru ani se dotknout čáry, která tato území ohraničuje. Úkolem podavače je co nejrychleji podat jeho aktivním hráčům všechny míče, které se dostanou mimo kurt na jejich polovině hřiště. Podavač nesmí míč vzít z hřiště ani ze soupeřovy poloviny. V případě, že podavač udělá přešlap, vezme míč z území, ze kterého jej vzít nesmí, nebo jinak ovlivní hru ve prospěch svého týmu, dostane upozornění rozhodčího nebo rovnou žlutou kartu podle závažnosti přestupku. Míč, kterého se podavač dotkne, není živý a je potřeba jej oživit tím, že jej dostane za svou útočnou čáru. Buď jej tam podavač položí, nebo jej hodí hráči, který za ní stojí oběma nohama. Pokud se tak nestane, hráč, který drží míč, se s ním musí za tuto čáru vrátit.

TRESTY

Hráči, podavači a týmy, které se dopustí menšího přestupku, na něj budou rozhodčím upozorněni. Hráč nebo podavač, který se dopustí většího přestupku, může dostat osobní

trestný set a je vyloučen po zbytek setu a celý set následující.

Hráči, podavači a týmy, které se dopustí zásadního přestupku, dostanou žlutou kartu. Trest se přenáší mezi poločasy i mezi zápasy. V případě hráče a podavače se tento člen týmu odebere do trestného boxu, kde stráví následujících pět minut. Čas se zastaví pouze na poločasovou přestávku nebo mezi zápasy. V případě týmové žluté karty tým hraje v pěti lidech, ale tím, že není určený žádný konkrétní hráč, nikdo do trestného boxu nemusí. Žlutá karta se uděluje například, ale nejen, za nesportovní chování, kontakt s protihráčem, když hráč neodejde nejkratší cestou z hřiště, nemá zvednutou ruku při odchodu ze hřiště, nebo když po svém vyřazení brání ve hře nebo hru ovlivňuje.

Červenou kartu může dostat hráč, podavač nebo tým. Červená karta pro hráče nebo podavače znamená vyloučení do konce zápasu a na dva následující zápasy. Za týmovou červenou kartu je zápas kontumován ve prospěch soupeře a tým pokračuje svým dalším zápasem. Červená karta se uděluje za agresivní, hrubé, nesportovní či jiné nevhodné chování nebo za nepřijatelné, vulgární nebo nenávistné vyjadřování.

V podrobnějším vysvětlování pravidel budeme pokračovat i v příští Mozaice.

Ondřej Šmída

ZAHRAJTE SI DODGEBALL I U VÁS

Chcete se do hraní dodgeballu opravdu pustit? Připravili jsme pro vás dvě zvýhodněné startovací sady:

SADA ZÁKLAD – pět míčů, dvě píšťalky, souhrn pravidel: **1000 Kč**

SADA NADŠENCI – šest míčů, dvoje stopky, dvě píšťalky, souhrn pravidel: **1500 Kč**

Podmínky pro získání slevy:

- na vaší pionýrské skupině proběhnou alespoň tři dodgebalové tréninky,
- pošlete z tréninku fotky nebo videa na dále uvedené kontakty,
- na podzim roku 2020 se zúčastníte alespoň s jedním týmem velkého pionýrského turnaje, ze kterého vzejdou první pionýrští dodgeballoví šampioni.

Máte-li zájem o získání dodgeballové startovací sady, napište na anna.novakova@pionyr.cz.

VÍCE INFORMACÍ NA: WWW.PIONYR.CZ/DODGEBALL

NA CO SE MŮŽETE TĚŠIT NA RESETU V BRNĚ?

V minulém čísle Mozaiky jste si mohli přečíst stručnou kostru toho, co se pro vás chystá. Nyní vás seznámíme s podrobnějším průběhem víkendu. RESET 2020 totiž nebude jen setkáním u příležitosti oslavy 30 let obnovení samostatného Pionýra, ale budete mít i příležitost poznat Brno prostřednictvím místních vedoucích oddílů a také poměřit své síly, schopnosti a znalosti s jinými oddíly.

Na páteční večer kromě možnosti návštěvy blízkého koupaliště Riviéra připravujeme drobné soutěže mezi jednotlivci i celými oddíly. A i když přijedete později, protože do Brna cestujete z daleka, nevadí, určitě na nějaké to soutěžení bude čas další dny. Sobota bude vyhrazena poznávání Brna, kdy budete mít možnost vybrat si z 30 zajímavých míst. Všem, kdo neznají Brno, určitě doporučíme procházku historickým centrem s průvodcem, mezi kterými budou vedoucí brněnských oddílů. Průvodce určitě nevynechá Starou radnici, kde je vystaveno brněnské kolo i drak, a povykládá vám pověsti, které se k nim vážou. Dále například nahlédnete do katedrály sv. Petra

a Pavla, kterou znáte z desetikoruny, nebo navštívíte Zelný trh. Na náměstí Svobody pak uvidíte známý brněnský orloj ve tvaru nábojnice a o kousek dále brněnskou žirafu, tedy sochu Jošta Lucemburského na koni. Mimo to bude mít průvodce připraveno několik soutěží a hádanek, kterými zpestří celou procházku.

Kromě historického centra se můžete, již bez průvodce, vydat na další brněnská místa, aktuálně domlouváme například návštěvu nejvyšší budovy ČR (AZ Tower), hrad Špilberk, funkcionalistické vily Stiassni a Löw-Beer, hvězdárnu, technické muzeum či lamacentrum. V těsné blízkosti areálu ubytování se nachází muzeum Anthropos s vycpaným mamutem v životní velikosti, zábavní vědecký park VIDA! nebo lanové centrum Jungle Park. No, a protože je toho hodně k vidění, můžete si něco nechat na neděli. Důležité však bude vrátit se do areálu ubytování v sobotu před večerí, protože na večer pro vás chystáme velkou oslavu již zmíněného výročí 30 let.

Stále ještě váháte, zda se vydat na RESET do Brna? Už teď se těšíme na první přihlášené pionýrky a pionýry z Ústí nad Labem, Kopřivnice nebo třeba Chomutova. Všechny informace k přihlášení najdete na webu reset.pionyr.cz.

Víťa Ondráček

OTÁZKY

Četli jste Stopařova průvodce po Galaxii od Douglase Adamse? Pak jistě víte, že číslo 42 je odpovědí na otázku života, vesmíru a vůbec. A my se tentokrát budeme číslem 42 tak trochu inspirovat.

Hledáme odpovědi na otázky. A budeme moc rádi, pokud nám s hledáním pomůžete. Stačí věnovat trochu pozornosti jedné z příloží, která vám s touto Mozaikou přišla do schránky.

Co? No přece dotazník k Malé obsahové konferenci. Není barevný. Není povinný. Nejsou v něm obrázky (pokud nepočítáme logotyp Pionýra). Ale pro ty, kteří

připravují zářijové jednání Malé obsahové konference, je moc důležitý.

Proč? Když odpovíte na otázky, které jsou v dotazníku položeny, pomůžete připravit vstupní informace, se kterými budou ti, kteří přijedou na Vysočinu jednat o oblastech Činnost a Lidé, pracovat.

Jak? Své odpovědi můžete zaznamenat do papírové formy, která vám s Mozaikou přišla, nebo si ji můžete stáhnout jako pdf soubor na stránkách pionyr.cz/mok. Vy, kteří máte rádi elektronickou podobu, na stejné stránce najdete odkaz na formulář, kde můžete své odpovědi vyplnit. Budeme rádi, když nám na otázky, které

pro vás připravili členové obsahové komise, odpovíte.

Kde/Kam? Na svá jarní oblastní jednání, dostanete první výstupy, které se týkají vaší KOP a celkově Pionýra. Budete se moc podívat na to, jak to u vás na kraji vypadá. Proto jediný identifikační údaj, který od vás potřebujeme, je právě vaše příslušnost ke KOP. Výstupy budou zveřejněny i na webu k Malé obsahovce a budou jedněmi ze základních vstupů pro jednání.

Těšíme se na vaše odpovědi.

Darina Zdráhalová

DVA POŘÁDNÉ DÁRKY

Příští rok slavíme třicetiny, to už teď ví snad každý. Jaké dárky si ale k narozeninám nadělíme? Pokud to vše klapne, a věřme, že klapne, budou nejen pionýrům k službám a radostem dva nové staré baráčky. Nových hostů a nocležníků se snad už příští rok, po několika zanedbaných letech, dočkají Žumberk a Tisá. Tyto dvě nemovitosti ve skvělých turistických lokalitách procházejí rekonstrukcemi mimo jiné za podpory MŠMT. Rekonstrukce jsou to opravdu „od podlahy“, a že je na co se těšit, se můžete sami přesvědčit.

ŽUMBERK

Proměny Žumberku byly z počátku jen kosmetické. Bohužel jeho nový kabát, který dostal po roce 2006, byl zničen vzlinající vlhkostí. Bylo nutné objekt „svléknout“ a zhotovit odvodňovací systém v jeho okolí a odstranit hříchy doby minulé tj. „uskladněnou suť“ v bývalých sklepních prostorách. V současnosti už má Žumberk nový kabát, který, jak doufáme, bude dobře sloužit.

Ke specifickým celého zařízení patří jeho dlouhé chodby, které zůstaly zachovány, avšak přemístění se z vyhřátého pokoje do jídelny nebo za společností do společenské místnosti nebude již ledovou zkouškou imunitního systému člověka, ale příjemnou procházkou. Celková trasa z nejnadnějšího pokoje v prvním patře do společenské místnosti v přízemí měří více jak 100 metrů, zde se skutečně uplatní české přísloví „Co není v hlavě, je v nohách“.

Původní neobyvatelné půdní prostory se po úpravách, které s sebou nesly vybudování vikýřů, rozsáhlou opravu krovu a taktéž zpevnění stropních konstrukcí, stanou ubytovacím prostorem. Najdou se zde i malá zákoutí, která snad budou vyhledávaným prostorem pro nerušený rozhovor nebo jen oázou klidu.

DOUŠKA NERADOSTNÁ, ALE POCTIVÁ

Dvojstrana představuje dvě nemovitosti a jejich proměny s pohnutou historií. Jednu (Tisá) jsme už přebírali ve stavu, pro který slovo: zbědovaný – bylo nadmíru vlídným eufemismem. V důsledku péče Fondu dětí

a mládeže, blahé paměti. Její proměna věru nebyla snadná. U druhé nemovitosti (Žumberk) si ovšem za stav ne zcela radostný a přinášející nadbytečné náklady částečně můžeme sami.

Což je konstatování smutné, ale přímé, a mělo by být i varováním do budoucna. Ale snad se nakonec oba domečky nejenom zaskví po rekonstrukci, ale brzy i zaplní činností a lidmi.

Martin

TISÁ

Po převzetí aspirovalo podkroví objektu na vyvýšenou zahradu desetiletí, bylo proto nutné z velké části opravit krov, vyměnit celé podbití a střešní krytinu. Brzy bude příjemným prostorem – společenskou místností či klubovnou.

Celá vilka o svůj nábytek přišla při velkém vyklizení ještě před rekonstrukcí, ale letos se již může těšit z nábytku nového, který už je nachystán k rozmístění a připraven zažít toho alespoň tolik, co nábytek starý.

Prostory v 1. nadzemním podlaží po vyklizení objektu připomínaly ubytovnu duchů z vodnického světa, protože až sem se snášel déšť. Bylo nutné zhotovit novou střechu a nové stropy. Teď již místnosti získávají svůj původní reprezentativní vzhled, budou útulným prostředím pro výpravy za krásami Labských pískovců.

I dřevěné obložky zažily své. Někdy je těžké práce na jednotlivých částech naplánovat tak, aby je ty následné práce opět nezneškodnily, proto obložky stále čekají na svůj čas obnovy. Celý objekt je uvnitř omítnut a vyštukován.

Schodiště napříč celým objektem zažilo za svou existenci asi mnoho vtipných scének, ovšem řádění brigád v době socialismu mu jistě vtipné nepřipadalo, neboť zelený latexový nátěr mu skutečně neslušel. Nyní už se téměř blyští jako v dobách svého vzniku, a to včetně kovaného zábradlí, bez kterého by schodiště nebylo schodištěm.

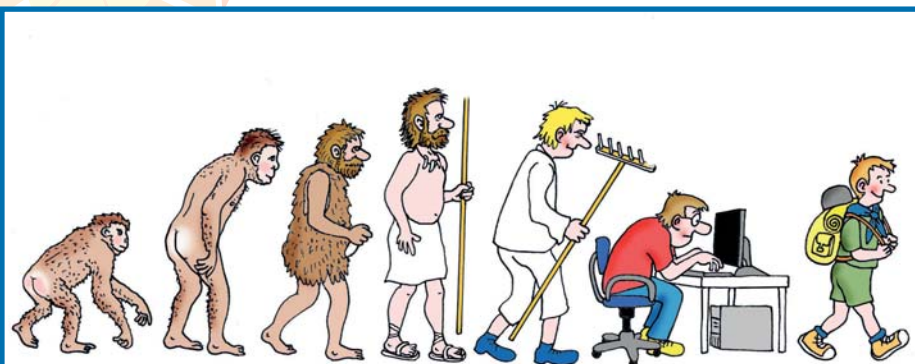
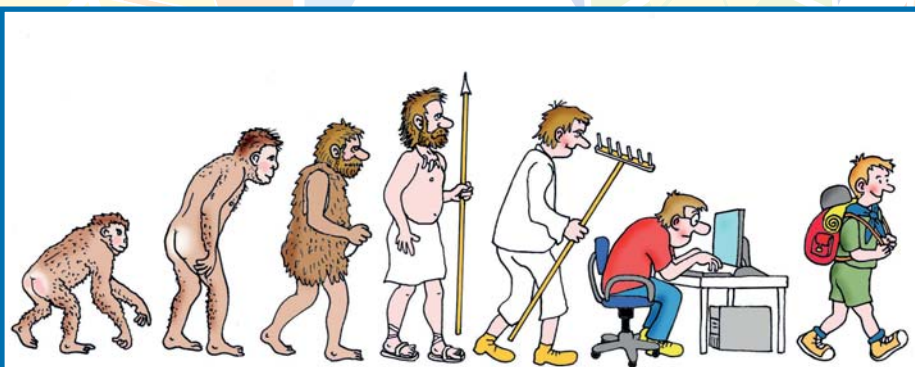

Přízemí objektu bylo značně dotčeno protékající střechou, v současné době ovšem již čeká jen na pořádný úklid a může se začít zařizovat. Zde tedy budoucí kuchyně a jídelna.

Suterén objektu byl dlouho vystaven působení podzemní vlhkosti, současně byl zanesen odpadky a starým nábytkem. Bylo více než nutné celý objekt odvodnit a zvolit takový typ podlah, který dokáže zbylou vlhkost plynule odvětrávat a nebude docházet k opětovnému srážení do zdiva. V současnosti již sklep čeká na své využití jako technické zázemí a také se zde najde prostor pro neformální setkávání.

NAJDI 7 ROZDÍLŮ

STÁTNÍ VLAJKY

Jsou důležitými symboly států, které reprezentují – mají svoji symboliku, historii, příběhy. Jsou i nositeli tradic či inspirací... Pojďme se u některých zastavit a vyzkoušet své znalosti.

Dnes uvedená vlajka je výjimečná tím, že její lícová a rubová strana se odlišují. Sice nijak zásadně, ale rozdíl mezi nimi je.

Vlajka vznikla již v 19. století (r. 1842) a jejím tvůrcem byl tehdejší prezident oné republiky z jiné polokoule, který byl velkým obdivovatelem Francie. Nechal se proto inspirovat a pro vlajku své země zvolil barvy francouzské trikolóry. Místo svislých ovšem nechal barvy zpracovat do pruhů vodorovných.

Ve středu bílého pruhu je na lícové straně umístěn národní erb, rubová strana nese emblém ministerstva financí a nápisem „Paz y Justicia“ (tj. Mír a spravedlnost).

O vlajku kterého státu jde?

SPRÁVNÉ ODPOVĚDI Z PROSINCE

Obrázek: Oproti levému obrázku na tom pravém – 1) Vedoucí v zeleném má modrou gumičku ve vlasech 2) a nemá kapsu na kalhotách 3) dítě vlevo má zelený šátek 4) prostřední dítě má tmavé vlasy 5) tričko celé červené 6) a chybí mu vršek ponožek 7) dítě vpravo má více pihovatý nos.

Státní vlajka: Federativní demokratická republika Nepál

Osmisměrka: (Pionýři jsou...) dobrovolníci srdcem a duší

A jaké odpovědi jsou správné tentokrát? Napište správné odpovědi na mozaika@pionyr.cz a získejte dáreček z E-mošky! ☺

DŘÍZNA

Dřízenské údolí se nachází u obce Přepychy v Královéhradeckém kraji. Samotný název údolí nemá spolehlivé vysvětlení. V některých pramenech se píše, že pochází z pohanských rituálů, ale ani to není zcela jisté. Do údolí se dostanete po žluté turistické značce. Dominantou údolí je kaple Panny Marie Lurdské, která byla postavena farářem Aloisem Mádlem ke 40. výročí nástupu císaře Františka Josefa I. roku 1889. Právě u kaple najdeme pramen Křížovka. O prameni se říká, že má zázračnou uzdravovací schopnost a nikdy nevyschne.

Můžete se dále vydat po křížové cestě, kterou tvoří 13 kapliček. Čtrnácté zastavení je u kaple Božího hrobu. Pokud se

nebojíte výšek, kousek od poutního místa u studánky se nachází rozhledna Osičina.

I zde se nachází nějaké ty kešky pro fanoušky geocachingu. Na své si přijdou i sběratelé turistických známek. Poutní místo Dřízna je turistická známka číslo 1717.

Bětká

PIONÝRSKÁ OSMISMĚRKA

Vyzkoušej si svůj důvtip a vylušti tajenku. Osmisměrku můžeš ostatně zkopírovat a rozmnožit i pro děti nebo zvětšit pro společné luštění...

ATENTÁT, BAZÉN,
BLESKOVKA,
DRAČICE, DVÍŘKA,
FIGURÍNA,
GENERÁLKA,
CHODNÍK,
IKONKA, KAUZA,
KLAPOT, KOMPOT,
KUFŘÍK, LAMPA,
MIKROBUS,
RUKSAK, ŘÍČKA,
SANITKA,
SEKERKA,
SEZÓNA, SRNKA,
TRAKTOR, TŘÍSKA,
TYČKA

TAJENKA: Obnovení samostatnosti Pionýra byla.....

VŠECHNO NEJLEPŠÍ

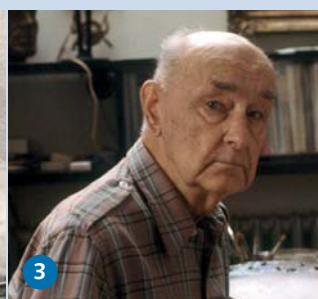
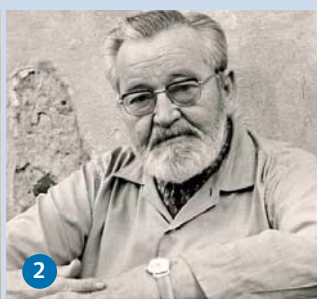
- 4. 1. oslaví své 70. narozeniny **Marie Mikešová** z PS Přelouč (Pardubická KOP).
- 7. 1. oslaví své 45. narozeniny **Jan Ondroušek** z 30. PS Mláď (Jihomoravská KOP).
- 18. 1. oslaví své 50. narozeniny **Miroslava Celerová** z PS KUNVALD (Pardubická KOP).

BLAHOPŘEJEME!

VÝROČÍ

- 4. 2.** Světový den boje proti rakovině
- 4. 2. 1820** se narodila spisovatelka Božena Němcová. (obr. 1)
- 6. 2. 1905** se narodil herec, dramatik, scénárista a spisovatel Jan Werich. Tvořil autorskou trojici s Jiřím Voskovcem a Jaroslavem Ježkem, společně patřili k výrazným představitelům meziválečné divadelní avantgardy. (obr. 2)
- 6. 2. 1965** se narodil režisér Jan Svěrák (např. Obecná škola, Jízda, Kolja, Vratné lahve...).
- 7. 2. 1885** bylo založeno Uměleckoprůmyslové museum v Praze a také otevřen Dům umělců, též zvaný Rudolfinum.
- 11. 2.** Světový den nemocných
- 11. 2. 1905** se narodil malíř a ilustrátor Zdeněk Burian, který se proslavil zejména malbami dinosaurů a dalších pravěkých tvorů. (obr. 3)
- 11. 2. 1955** proběhl první přímý televizní sportovní přenos v Československu (hokejový zápas Československo – Švédsko v Praze na Štvanici).
- 12. 2.** Darwinův den
- 12. 2. 1925** se uskutečnil první rozhlasový přenos z Národního divadla – opera Dvě vdovy (Bedřicha Smetany).

- 14. 2. 1945** došlo k náletu amerických letadel na Prahu (důsledek chyby v navigaci, cílem bylo německé město Drážďany, zahynulo 701 osob).
- 21. 2.** Mezinárodní den mateřského jazyka
- 21. 2. 1860** se narodil spisovatel a novinář Karel Matěj Čapek-Chod. (obr. 4)
- 22. 2.** Den obětí zločinu
- 24. 2. 1830** se narodila spisovatelka Karolina Světlá (vlastním jménem Johanna Rottová).
- 24. 2. 1775** se narodil Matěj Kopecký, průkopník českého loutkového divadla.
- 26. 2. 1990** byla podepsána dohoda mezi vládou ČSSR a SSSR o odsunu sovětských vojsk z Československa.
- 27. 2. 1930** v pražském kině Alfa se konala premiéra prvního českého zvukového filmu Tonka Šibenice, film byl dodatečně ozvučen v Paříži. (obr. 5)
- 29. 2. 1920** Národní shromáždění schválilo první ústavu československého státu, Praha se stala hlavním městem republiky, sídlem prezidenta a ústředních orgánů.

VÁHA VELKÝCH I MALÝCH RITUÁLŮ

Slovo rituál v lidech evokuje šamanství, náboženství, přechodové rituály amerických indiánů, divné ezo týpky a ezo paní, promlouvající z televizní obrazovky či YouTube videí. Taky něco, co je zastaralé, zbytečné, na co není čas a vůbec není jasné, proč bychom to měli dělat. Ve skutečnosti ale rituály hrají nezastupitelnou roli v životě člověka i celých společenství – například takového Pionýra. Některé jsou každodenní, jiné se vážou k významným příležitostem, datům anebo třeba výročí... Podstata je hodně podobná – a proto povídání o rituálech osobních může být jednou z mnoha cest k debatě o rituálech a oslavách výročí v oddíle, skupině i celém našem spolku.

Když mluvím o rituálech já, mám na mysli drobné úkony našeho každodenního života. Symbolické chování, které provádíme před, během, nebo po významné události. Podání ruky každému, kdo přichází do mé kanceláře. Každodenní společnou snídani s mým mužem. Uvaření prvního šálku kávy po příchodu do práce.

Každodenní rituály jsou často ustanovené, předvídatelné a jasné shluky chování, které náš den strukturují. A ačkoliv se to může zdát těžko uvěřitelné, předvídatelnost a struktura často snižují náš pocit napětí, stresu, úzkosti, protože v našem životě je něco, na co se můžeme spolehnout. Nad rituály se nemusíme zamýšlet, nemusíme se na nich domlouvat. Bez každodenních rituálů by byl den jen shlukem nepředvídatelných událostí a nejistoty. Ta je pro mnohé z nás osvěžující a vyhledávaná, rituály jsou však naší kotvou, možností uchýlit se do přístavu, když se potřebujeme zklidnit po adrenalinové plavbě na rozbouřeném moři.

Na mysli mám ale taky velké rituály, které zažíváme jednou za rok. Společné usednutí rodiny k vánočnímu stolu. Oslava narozenin. Zpěv hymny o novoroční půlnoci. Zapálení slavnostního ohně v první táborovou noc. Nebo třeba rituály, které se nám (většinou) stávají jednou za život – předání maturitního vysvědčení, výměna prstýnků před oltářem, poslední rozloučení s naším milovaným v den pohřbu.

Rituály hrají ve společnosti důležitou roli. Připomínají nám, že se právě děje něco důležitého – že něco začíná, něco končí, nastává nějaký předěl. Když podávám ruku svému klientovi, říkám mu tím: „Vítej. Teď jsme tady spolu, ty a já, máme na sebe čas a prostor.

Můžeme začít.“ Když ten samý člověk odchází, já mu svým podáním ruky říkám: „*Děkuji ti za tvůj čas, teď končíme a rozcházíme se, jdeme každý svou cestou, zde náš společný čas a prostor skončil.*“

Každoroční rituály nám pomáhají měřit čas z větší perspektivy. Čas, který měříme na roky, na životní období. Můj táta každoroční vánoční proslov zahajuje slovy: „*Tak jsme se tu po roce zase všichni sešli.*“ Na táboře zahajuje naše hlavní vedoucí zapálení slavnostního ohně úplně stejně. V tu chvíli mi začnou hlavou vířit myšlenky: Po roce? Co se za ten rok změnilo? Co je stejné? Kam jsem se posunula? Čeho jsem chtěla za poslední rok dosáhnout? A dosáhla jsem toho? Sešli jsme se opravdu všichni? Nebo je někdo, kdo už tady s námi není? A nepřibyl náhodou někdo nový?

Opakování stejného rituálu rok po roce nám

identitu a díky ní jsou obvykle víc motivovaní k tomu, aby pro svou skupinu pracovali, aby ji podporovali. Když si vytvoříme vlastní rituály ve své družince, ve svém oddíle, když budeme dodržovat rituály, které jsou typické pro celou organizaci, a když jim dáme dostatečnou váhu a úctu, probudíme v dětech a v nás samotných silnější pocit a sounáležitost s prohlášením „Já jsem pionýr, já jsem pionýrka“. Začít můžeme od drobností, jako je společný pozdrav. Ten může být celospolečenský, jako je třeba podání ruky, ale může být také specifický jen pro nás, naši družinku. Rituálně můžete ukončit i schůzku, pro děti je to zpráva: „*Teď jsme skončili, vracíš se do světa venku a uvidíme se znovu příští týden.*“

Dejte váhu i těm událostem, které každé dítě zažije jen jednou. Dítě z vaší družinky si bude stejně silně pamatovat, pokud mu slavnostně

” RITUÁLY NÁS MOHOU SPOJOVAT S CELÝM LIDSTVEM, S NAŠÍ KULTUROU, S NAŠÍ ORGANIZACÍ. SKRZE RITUÁLY JE MOŽNÉ POCÍTIT SOUNÁLEŽITOST S NAŠÍM ODDÍLEM, DRUŽINKOU. “

dává pocit stability a kontinuity v našich životech. Pocit, že k někomu a někam patříme – což je jeden z nejdůležitějších pocitů, o kterém jsem psala v zářijové Mozaice. Když rituál provádíme nebo jsme jeho součástí, jsme ve své podstatě spojeni s něčím, co je tu už po celé roky, možná desetiletí. Rituály nám pomáhají formovat naši identitu a pocit náleženosti ke komunitě. Odkazují k tomu, co je pro nás a naši komunitu důležité napříč generacemi.

Rituály nás mohou spojoval s celým lidstvem, s naší kulturou, s naší organizací. Skrze rituály je možné pocítit sounáležitost s naším oddílem, družinkou. Lidé si budují kolektivní

předáte první kroj, když mu udělíte jeho první pionýrskou přezdívkou, když ho slavnostně povýšíte na pionýra nebo pionýrku. Když mu budou starší členové tleskat, když mu potřese rukou, bude mu jasné, že teď se odehrává něco důležitého, teď se stalo součástí něčeho většího, co ho přesahuje. Začne si budovat svou kolektivní identitu. A ta většinu dětí povede k pocitu, že sem patří, že jsou zde chtěné a že nám na jejich přítomnosti i jich samotných záleží.

Tamara Kunčarová

psycholožka a lektorka prevence

www.zittadyated.cz

NÁCHOD PIONÝŘI NA CVVZ 2019

Celostátní vzájemná výměna zkušeností v roce 2019 proběhla v Náchodě. Jedná se o akci ne nepodobnou našim Kamínkám (na které určitě vyrazte i s instruktory) ovšem s účastí napříč spolky pracujícími s dětmi. Letošní CVVZ se nesla v duchu síťování a spojování lidí, hlavně přátelství. Přilákala více než 60 pionýrů, což je ze 750 účastníků úctyhodná část. Psát o zajímavých dílnách, o neopakovatelných zážitcích nebo o inspirativních rozhovorech by zabralo spoustu času a text by ani zdaleka nevystihl strhující a pohodovou atmosféru celé akce. Na konec bych chtěl tedy vyzvat všechny pionýry, ať příští rok dorazí na CVVZ a sami si jí zažijí! Bude se konat 13. – 15. 11. v Českých Budějovicích.

Radovan

HABARTOV ZOOPARK A ÚKLID ŠKOLKY

Poslední říjnový víkend jsme se vydali do chomutovského Zooparku na poslední podzimní výpravu. Již třetí rok si sem jezdíme vybrat zvíře k adopci. Předloni jsme si vybrali sovu pálenou a loni burunduka páskovaného. Letos jsme viděli rosomáka, medvědy, losy, rysa, dravé ptáky, opice, kozorožce nebo pandu červenou.

Každý rok na jaře a na podzim se snažíme dětem z MŠ Okružní trochu zvelebit zahradu u školky. V sobotu 2. 11. jsme shrabali listí a odnášeli ho v plachtách do připraveného kontejneru. Přidala se k nám jedna maminka, dva tatínkové a paní učitelka. Moc jim za to děkujeme.

Anna Kováčová

HRÁDEK ANDĚLSKÁ STEZKA

V úterý 3. 12. připravila PS Hrádek s finanční pomocí města akci pro 140 účastníků. Děvčata z oddílu Mraveniště v andělských maskách hlídala stezku mezi stromy, kde zářila světýlka. Kluci hlídali jako čertíci, aby se nikdo neztratil. V cíli u velké pískovcové jeskyně plál oheň a čekal Mikuláš s andělem a čerty. Přicházející děti recitovaly, zpívaly a dostaly nadílku. Všichni potom zpívali vánoční koledy pod širým nebem. Peklo se nakonec otevřelo a chrliklo pekelný oheň. Byl to zvláštní pocit – trochu pohádkový, trochu strašidelný i tajemný. Bez mobilů a televize. Na takový zážitek se nezapomíná.

Vlasta Vasková

CHOMUTOV SÁZÍME LESY NOVÉ GENERACE

V sobotu 19. 10. vyrazili členové PS Chomutov na akci „Sázíme lesy nové generace“ pořádanou státním podnikem Lesy ČR. Po krátké instruktáži jsme se dali v malých skupinkách do sázení zejména listnatých stromů. Když jsme měli vytyčené řádky osázené, mohli jsme se vydat za zábavou, kterou si pro nás Lesy ČR připravily.

F+K

BRANDÝS N. LABEM PODZIMNÍ STEZKA POLABÍM

Již po šestnácté se uskutečnil v sobotu 5. 10. v Brandýse nad Labem – Staré Boleslavi a širokém okolí Polabského regionu, turistický pochod a jízda na kole „PODZIMNÍ STEZKA POLABÍM“, jehož pořadatelem je každoročně turisticko-branná PS MOV „STŘELKA“ Kostelec nad Labem ve spolupráci s KČT Neratovice. I když celá akce propršela, uvítala 73 účastníků především z Kolína a Dobrovice.

Jiří Vostřel – „Generál“

VÍCE SE DOČTETE NA MOZAIKA.PIONYR.CZ.

JAK TO TENKRÁT BYLO?

Připomeňte si důležité okamžiky, témata i osobnosti Mimořádné konference pionýrských pracovníků (20. 1. 1990, Brno), na které bylo rozhodnuto o obnovení samostatné činnosti Pionýra.

”

Cílem dnešního jednání je, abychom se společně poradili, jak budeme postupovat dále.

“

Stanislav Klíma
Předseda ÚR PO SSM

Sledujte v pondělí 20. 1. 2020 reportáž na facebooku Pionýra
facebook.com/Pionyr.cz

